

معاون رئیس جمهور در مراسم امضای تفاهم نامه با سازمان اوقاف و امور خیریه:

گردشگری مذهبی، تیری صد نشان است

گردشگری مذهبی با اثراتی همچون نشر اخلاق و آرامش عمیق باطنی در میان مردم و... تیری صد نشان است؛ از این رو برای توجه به این موضوع باید به تأمین زیرساخت‌های لازم پرداخت. به گزارش پارسه، اسفندیار رحیم‌مشایی، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان در مراسم امضای تفاهم‌نامه میان سازمان و سازمان اوقاف و امور خیریه در زمینه حفظ، احیا، مرمت و بازسازی بناهای مذهبی و مکان‌های متبرکه، گفت: گردشگری مذهبی با توجه به ابعاد وسیع و ثمرات فراوان نیاز به تأمین زیرساخت‌های لازم دارد.

صفحه ۴

قائم مقام سازمان:
 ۷۰ درصد اعتبارات
 سازمان در بخش
 میراث فرهنگی
 هزینه می‌شود

صفحه ۳

رئیس سازمان در نشست مطبوعاتی خبر داد:

راه اندازی شرکت های هلدینگ صنایع دستی در کشورهای هدف

صفحه ۲

برگزاری جشنواره تابستانی از ۲۶ مرداد در همدان

با بیان برنامه‌های جنبی جشنواره تابستانی همدان افزود: برگزاری همایش ملی ساماندهی زائرسراها و مکان‌های استیجاری و خصوصی، برگزاری همایش جامعه هتلداران کشور، کمیسیون تخصصی مشکلات خدمات مسافرتی، کمیسیون تخصصی بررسی امور پژوهشی و کمیته گردشگری، همایش ملی طبیعت گردی در ملایر، برنامه هفته فرهنگی همدان در کاخ سعدآباد و همایش ملی سفال و سرامیک با رویکرد صادرات از برنامه‌های جنبی جشنواره تابستانی همدان است.

بیات درباره همایش ملی سفال و سرامیک اظهار داشت: این همایش در روزهای ۲۹ و ۳۰ مرداد در شهر لالچین همدان برگزار می‌شود که تاکنون ۱۴ مقاله به دبیرخانه همایش رسیده است و ۹ مقاله مورد تأیید هیئت علمی قرار گرفته است. وی ادامه داد: قصد داریم همایش سفال و سرامیک که امسال به صورت منطقه‌ای برگزار می‌شود را از سال آینده به صورت جشنواره بین‌المللی سفال برگزار کنیم. وی در ادامه اظهار داشت: در این همایش از بهترین دفاتر، طراحان، تولیدکنندگان و پیشکسوتان سفال و سرامیک قدرانی می‌شود. رئیس سازمان همدان در پایان درباره برنامه‌های روز همدان که اول شهریور ماه برگزار می‌شود اظهار داشت: این روز همزمان با گشایش جشنواره تابستانی همدان است و سخنرانی مورخان و محققان معماری، عبور کالسکه از میادین و خیابان‌های شهر، حرکت افراد با لباس محلی در میادین و خیابان‌ها، پخت قوت ۱۰ متری (یکی از غذاهای محلی همدان) با حضور ۱۵ آشپز مطرح همدانی و... از دیگر برنامه‌های سازمان همدان در این روز است.

جشنواره تابستانی همدان با شرکت ۲۱ استان کشور از ۲۶ مرداد به مدت یک هفته در همدان برگزار می‌شود.

رئیس سازمان استان همدان در نشست مطبوعاتی که به منظور تعیین برنامه‌های جشنواره تابستانی همدان برگزار شده بود گفت: در این جشنواره ۵۰ غرفه معرفی جاذبه‌های تاریخی و طبیعی همراه با طبلخ غذاهای محلی در استان‌های مختلف در محل بوستان ارم همدان به نمایش گذاشته می‌شود.

به گزارش روابط عمومی سازمان استان لرستان، اسداله بیات ادامه داد در طول برپایی جشنواره، هر شب یکی از آیین‌های محلی استان‌های خوزستان، فارس، آذربایجان، هرمزگان و همدان به صورت نمادین و زنده به نمایش گذاشته می‌شود.

بیات اظهار داشت: اجرای موسیقی محلی، عرضه غذاهای محلی، برپایی چادرهای عشایری، معرفی بازی‌های محلی و جاذبه‌های گردشگری، برگزاری جشن بادبادک‌ها در تپه عباس آباد و نقاشی کودکان؛ همچنین برگزاری مسابقه آشپزی، ایران شناسی و بهترین غرفه از دیگر برنامه‌های جشنواره تابستانی همدان است.

وی گفت: مراسم گشایش و پایانی این جشنواره همراه با برنامه‌های متنوع و شاد و با حضور شخصیت‌های مطرح هنری و با دعوت از برخی مسئولان کشوری و استانی برگزار می‌شود. رئیس سازمان همدان درباره مراسم گشایش جشنواره تابستانی همدان اظهار داشت: این مراسم در آرامگاه باباطاهر برگزار می‌شود و پیش‌بینی می‌شود حدود ۵ هزار نفر در این مراسم شرکت کنند. او

پرسه در پارسه

پارسه در آستانه ۴ سالگی

امیر نیکرویان*

سومین سالگرد تولد پارسه بهانه‌ای شد تا در دایره قسمت کمی از دشواری‌های نوشتن، آن هم در نشریه‌ای که مخاطبانش را گروهی فرهیخته تشکیل می‌دهند برایتان بگویم شاید از این رهگذر عذر تقصیری باشد از کوتاهی‌ها و نارسایی‌هایی که بخش وسیعی از آن به واسطه نوع حرفه نگارش و نوشتن اجتناب‌ناپذیر است. ۳ سال با شما بودیم و گاه هفته‌هایی که ۳ تا ۴ روز تعطیلات با داشت به همراه تیم زحمتکش پارسه تلاش کردیم تا شنبه هر هفته نشریه را بر سر میز کارتان به ارمغان بیاوریم.

بی‌شک اگر حمایت‌های قائم مقام محترم سازمان در این مسیر نبود امروز نمی‌توانستیم به خود بیاییم که سه سال نشریه را سر وقت و مستمر به چاپ و توزیع برسانیم و اگر پشتوانه و تفکرات مدیرانه و سازنده مهندس بقایی را نداشتیم، نشریه به صورت مستقل در بدنه سازمان با افزایش ۸ صفحه‌ای از ۱۲ به ۲۰ صفحه به بار نمی‌نشست. در این ۳ سال، در حد مقدمات یک نشریه داخلی سازمانی برای پیشبرد هدف‌ها و وحدت رویه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تلاش کردیم و البته استقبال گرم و دلنشین مخاطبان از حاصل این مجموعه، بسیار دلگرم‌کننده و تحسین‌برانگیز است. این استقبال به مراتب مسئولیت ما را به واسطه اعتماد مخاطبان بسیار، بیشتر کرده است. اعتمادی که سرمایه و راهگشای بسیاری از دشواری‌های مدیریتی مجموعه نیز بوده است. متأسفانه همواره به دلیل محدودیت فضای نشریه، نتوانستیم اخبار همه استان‌ها را هر هفته منتشر کنیم و گاهی اخبار در هفته‌های آتی منتشر شد که جای دارد از همکارانمان عذرخواهی کنیم. آنچه در این ۱۵۴ شماره خوانده‌اید متکی به این و آن نبوده؛ بلکه محصول خرد جمعی است که پایه‌یای معاونان و مدیران سازمان ستادی و استانی تلاش کرده‌اند تا پارسه، پل ارتباطی و حلقه وصل چند هزار مخاطب فهیم و فرهیخته باشد که در یک دستگاه دولتی، فرهنگی و ریشه‌دار؛ اما جوان در سراسر کشور حاصل می‌شود. به این واسطه نیز خداوند بزرگ را شاکریم. در این جا لازم می‌دانم جمله‌ای از ریاست محترم سازمان را در نخستین نشست خود با کارکنان پارسه حضورتان تقدیم کنم. «علی‌رغم حجم زیاد کار در پارسه، توجه حرفه‌ای و زحمات اعضای تحریریه موجب ارتقای کیفی آن شده است. در حقیقت از نخستین روزهای آغاز فعالیت پارسه مشاهده کردم که پارسه، نشریه‌ای نسبتاً قوی در حوزه درون سازمانی است. پیش از این در حوزه نشریات داخلی کمتر نشریه‌ای تا این حد مرا به خود جلب کرده بود و مورد توجه همگان قرار می‌گرفت.»

گفته رئیس سازمان منشأ عظیم اثری شد که بتوانیم به واسطه وجودش تا امروز در خدمت شما عزیزان باشیم. بی‌تعارف، نشریه پارسه با وجود همه فشارها و تب و تاب‌های کار رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی با وجود دانش، درایت، شجاعت و مدیریت بی‌مثال مهندس مشایی به عنوان رئیس سازمان، قائم مقام محترم مشان و همچنین مدیر مسئول کار آزموده و پرتواضع همواره توانسته از فضای مناسب فرهنگی برخوردار شود و کار خود را به صورت حرفه‌ای دنبال کند. اینک در سالروز سومین سال انتشار پارسه با قدرانی از همه دست‌اندرکاران تولید، توزیع، شرکت مهر پارسه و همکاران روابط عمومی در ستاد و سازمان و همچنین مدیران مسئول سابق پارسه یادآور می‌شوم هر گونه پیشنهاد از سوی همکاران که منجر به ابتکار در نشریه شود مورد استقبال ما قرار خواهد گرفت.

* سردبیر

نخستین خیابان ایران

علی رنجیان *

«خیابان سپه» یا دولتی قدیمی‌ترین خیابان ایران و مهم‌ترین خیابان قزوین است. این خیابان را شاه طهماسب اول صفوی در شمال محله شهرستان قدیم یا حصار شاپور، همزمان با ایجاد جعفرآباد؛ یعنی عمارات و خانه‌های دو طرف این خیابان و باغ سعادت‌آباد و عمارت دولت‌خانه، حرمسرا و باغ‌های شرقی-غربی این عمارت ساخته است.

در زمان شاه صفوی این خیابان را از سوی جنوب، امتداد داده و به گورستان جنوب شهر رسانده‌اند.

بعدها نام این خیابان بر منازل و مکان‌های اطراف آن و به عبارت دیگر بر قسمتی از محله شهرستان قدیم گفته شد و این بخش از شهر را محله خیابان سپه نامیدند. در زمان ناصرالدین شاه به مباشرت سعدالسلطنه که بعدها حاکم قزوین شد، به دستور میرزا علی اصغر خان اتابک در قسمتی از خیابان ساخته شده شاه صفی یعنی؛ از مقابل مسجد جامع و بازارچه خیابان تا محله فلکه سپه فعلی مهمانخانه، چایخانه و تلگراف‌خانه هند و اروپا ساخته شد و خیابان سپه را از شرق مهمانخانه در معبر باریکی به خیابان تهران متصل ساختند که هم اکنون محله «بارفروشان» است.

خیابان سپه، در بافت تاریخی قزوین به وسیله ساختمان‌هایی محصور

حاج میرزا (آقاسی) در جانب شرقی خیابان سپه در انتهای محوطه کوچه مانند پهن و بن بست کوتاهی قرار دارد و آن را در سده‌های پیشین (قاجار) یکی از امرای ترکمانیه قزوین به نام آقاسی بنا کرده بود و چون میرزا عباس ایروانی مشهور به حاج میرزا آقاسی، وزیر معروف محمد شاه قاجار در این مدرسه تحصیل می‌کرده است، به نام حاج میرزا آقاسی مشهور شد.

بازارچه سپه: این بازارچه در بدنه شرقی خیابان و در مقابل جلوخان مسجد جامع واقع شده است. سردر باقی مانده از بازارچه متعلق به دوره قاجار و بیشتر بناهای آن متعلق به دوره پهلوی است. این بازارچه، اصلی‌ترین مرکز خرید میوه و تره‌بار در قزوین است و همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

گرمابه سپه (میرزا جواد): این بنا در ابتدای بدنه غربی

خیابان سپه در ابتدای کوچه امامزاده اسماعیل واقع شده است.

این گرمابه مربوط به دوره قاجار است که در حال حاضر به صورت مخروبه درآمده و نیازمند توجه ویژه است.

امامزاده اسماعیل: این بنا در ابتدای خیابان سپه و در بدنه غربی آن واقع شده؛ گنبد این بنا مربوط به دوره صفوی است.

آب انبار سپه (حاج مهدی معمار): در خیابان سپه، کوچه مسجد جامع واقع شده که بنای آن متعلق به دوره صفویه است.

کاروانسرای سعدالسلطنه: این کاروانسرا بسیار بزرگ و مشرف به خیابان تهران است و از کاروانسراهای برون شهری دوره قاجار به شمار می‌آید که با امتدادیافتن خیابان سپه در دوره رضاخان به ایستگاه راه آهن دوتکه شده که قسمتی از این کاروانسرا جزء خیابان شده و قسمتی

از آن باقی مانده است.

مقبره احمد غزالی: این بنا در کوچه امامزاده اسماعیل، پایین‌تر از چهارراهی که به طرف مغرب می‌رود، واقع شده است که به «امامزاده احمد» معروف است؛ اما در نزد خواص مشهور است که آرامگاه شیخ احمد غزالی برادر محمد غزالی، یکی از ارکان بزرگ مصوفه، است که در قزوین سکونت داشته و در سال ۵۲۰ هجری قمری درگذشته است.

طبق قانون و اساسنامه سازمان برای حفظ آثار ملی با رعایت مقررات و آیین‌نامه اجرایی، نخستین خیابان طراحی شده ایرانی با نام خیابان سپه در مردادماه ۸۷ به شماره ۲۲۷۷۶ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید.

* کارشناس ارشد مرمت و احیای بناها و بافت‌های تاریخی

شده است که از نظر ارزش کلی بدنه‌های محصورکننده به استثنای چند بنا و مجموعه با ارزش و شاخص، از کیفیتی پایین برخوردار هستند.

فرسودگی جداره‌ها و آشفته‌گی نمای آنها، کهنگی و فرسودگی مصالح به گونه‌ای است که از جذابیت بصری خیابان تا حدی کاسته است؛ اما با این همه، خیابان دارای ویژگی‌های دیگری نیز است که بسیار جلب توجه می‌کنند؛ از آن جمله می‌توان به عرض بودن پیاده‌روها و خیابان اشاره کرد که وجود عناصر مهمی، همچون عالی‌قاپو در انتهای شمالی خیابان و مسجد جامع در بدنه غربی و بازارچه در بدنه شرقی و ردیف درختان قدیمی در دو طرف خیابان بر جذابیت بصری آن افزوده است. با وجود فرسودگی بناهای بدنه خیابان، ارتفاع این بناها مانع دید به

عناصر مهم نشده است و این یکی از ویژگی‌های مثبت بناهای لبه خیابان است. خیابان مورد نظر در حال حاضر به عنوان یکی از مسیرهای مهم رفت‌وآمد و همچنین به عنوان فضای کالبدی که عناصر مهم عملکردی و تاریخی را در خود جای داده (همچون بازارچه و مسجد جامع) مورد استفاده است.

خیابان سپه، مجموعه‌ای از بناهای با ارزش متعلق به دوره‌های مختلف تاریخی را در خود جای داده است. این بناها عبارتند از:

مسجد جامع عتیق: این مسجد از قدیمی‌ترین و مهم‌ترین مساجد قزوین است که در محله دباغان و در کنار حاشیه غربی خیابان سپه کنونی واقع شده است. قدمت این مسجد به ۱۲۰۰ سال می‌رسد. ایوان جنوبی و گنبد هارونی آن متعلق به دوره سلجوقی و ایوان شمالی و سردر شرقی آن متعلق به دوره صفوی است. بقیه الحاقات آن مربوط به دوره قاجار است.

ناگفته نماند ارزش این بنا به حدی بوده که در قرن پنجم این مسجد، «عروس مساجد ایران» بوده است.

سردر عالی قاپو: این سردر از بناهای شاه طهماسب صفوی است که از اصلی‌ترین ورودی به مجموعه باغ سلطنتی بوده است و دارای کتیبه‌ای مربوط به دوره شاه عباس اول است. این سردر، مدخل کاخ شاهی یا دیوانخانه شاهی است و راهروی آن دارای در رفیعی است رو به قبله و مشرف به خیابان سپه، با دو گوشواره در دو طرف که به هشتی بزرگی متصل است و داخل هشتی در طرف شرقی دو اطاق دارد که جایگاه دربانان و نیز راهروی اشکوب بالا و گوشواره شرقی، جایگاه کوفتن نقاره (نقاره‌خانه) است.

مسجد - مدرسه شیخ الاسلام: مدرسه مسعودیه یا شیخ الاسلام یا

با وجود فرسودگی بناهای بدنه خیابان، ارتفاع این بناها مانع دید به عناصر مهم نشده است و این یکی از ویژگی‌های مثبت بناهای لبه خیابان است